

Na osnovu člana 61. stav (2) Zakona o upravi BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/02, 102/09 i 72/17), člana 19. i člana 23. stav (3) tačka c) Zakona o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj:56/08) direktor Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine donosi:

P R A V I L N I K **o administriranju mreže za prenos podataka**

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1. **(Predmet)**

Ovim Pravilnikom se utvrđuje način administriranja mreže za prenos podataka u vlasništvu Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija), mjere i postupci za: razvoj, unapređenje i upravljanje mrežom, monitoring mreže, upravljanje promjenama, pristup mreži, fizička i logička sigurnost mreže.

Član 2. **(Definicije pojmova)**

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku preuzeti su iz Zakona o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o Agenciji), posebno izrazi koji se koriste ili imaju sljedeća značenja:

- a) Administrator mreže* je službenik Agencije koji radi na poslovima razvoja, održavanja i administriranja mreže u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije ili lice koje je direktor odlukom ovlastio za te poslove.
- b) Administriranje mreže za prenos podataka* je skup aktivnosti kojima se vrši razvoj, održavanje i unapređenje mreže za prenos podataka Agencije.
- c) Dokumentacija* u smislu ovog Pravilnika je skup svih informacija neophodnih za uspostavu i funkcionalan rad mreže za prenos podataka.
- d) Incident* je događaj koji ugrožava povjerljivost, integritet i dostupnost resursa Agencije.

e) *Internet komunikacije* su prenos podataka putem globalne računarske mreže.

f) *Iznajmljeni resursi* su iznajmljeni resursi javnih operatera za prenos podataka.

g) *Konfiguracija mreže* je skup svih parametara neophodnih za podešavanje cjelokupne mrežne opreme za neometan, pouzdan i siguran rad mreže za prenos podataka i sastavni je dio dokumentacije mreže za prenos podataka definisane u Uputstvu za administraciju mreže za prenos podataka.

h) *Korisnici mreže za prenos podataka* (u daljem tekstu: *korisnik/korisnici*) su nadležni organi ili institucije sa pravom korištenja mreže za prenos podataka shodno Zakonu o Agenciji i Zakonu o telekomunikacijama.

i) *Monitoring mreže za prenos podataka* je skup aktivnosti kojim se prikupljaju vrijednosti bitnih parametara o radu mreže za prenos podataka.

j) *Mreža za prenos podataka* je tehnički sistem za elektronsko prenošenje podataka koji je u nadležnosti Agencije i koji omogućava prenos podataka na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama.

k) *Prenosna mreža* je dio mreže za prenos podataka koja se prostire na većim geografskim udaljenostima i ima veći kapacitet prenosa podataka.

j) *Pristupna mreža* je dio mreže za prenos podataka koji služi za spajanje korisnika na prenosnu mrežu.

m) *Promjene* u smislu ovog Pravilnika predstavljaju planske aktivnosti u sklopu administriranja mreže za prenos podataka čija primjena dovodi do izmjene topologije ili konfiguracije mreže za prenos podataka.

n) *Pristupna tačka* je uređaj u vlasništvu Agencije ili fizički dio uređaja na koji se vrši povezivanje opreme korisnika i tačka razgraničenja nadležnosti Agencije i korisnika u pogledu administracije mreže za prenos podataka.

o) *Sistem za monitoring mreže* je sistem kojim se vrši monitoring mreže za prenos podataka i obavješćavanje administratora o problemima u radu mreže za prenos podataka.

p) *Topologija mreže* je skup informacija u sklopu dokumentacije mreže za prenos podataka o međusobnoj povezanosti elemenata na mreži za prenos podataka.

r) *Vanjski pristup* je pristup mreži za prenos podataka i ostalim resursima Agencije sa udaljene lokacije posredstvom internet komunikacije.

II – RAZVOJ, UNAPREĐENJE I UPRAVLJANJE MREŽOM

Član 3.

(Način korištenja mreže za prenos podataka)

Mrežu za prenos podataka korisnici mogu koristiti na sljedeće načine:

- a) za prenos podataka između svojih organizacionih jedinica,
- b) za prenos podataka između različitih nadležnih organa ili institucija, i
- c) za pristup evidencijama koje se vode u Agenciji u skladu sa zakonom.

Član 4.

(Ovlaštenja administratora)

(1) Administrator mreže za prenos podataka može biti:

- a) službenik Agencije, čiji su poslovi definisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije, a koji obuhvataju administraciju mreže za prenos podataka,
- b) službenik Agencije, čiji su poslovi definisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije, a koji ne obuhvataju administraciju mreže za prenos podataka, ali je Odlukom direktora Agencije ovlašten za obavljanje poslova administracije mreže za prenos podataka, i
- c) spoljni saradnik ili treće lice koji je Odlukom direktora Agencije ovlašten za obavljanje poslova administracije mreže za prenos podataka.

(2) Poslovi i zadaci administratora mreže su definisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije ili Odlukom direktora Agencije o ovlaštenju za administriranje mreže za prenos podataka.

(3) Sve aktivnosti vezane za administraciju mreže za prenos podataka se obavljaju u sklopu redovnih aktivnosti, sa izuzetkom hitnih slučajeva.

(4) Prilikom obavljanja poslova administriranja mreže za prenos podataka administrator je dužan postupati u skladu sa propisima.

Član 5.

(Rukovođenje administriranjem mreže za prenos podataka)

(1) Rukovodilac Tehničkog sektora u Agenciji odgovoran je za organizovanje aktivnosti administriranja mreže za prenos podataka.

(2) Rukovodilac iz prethodnog stava dužan je da osigura sprovođenje standarda/procedura koje se primjenjuju na mreži za prenos podataka.

Član 6.

(Dizajn i funkcionalne cjeline mreže za prenos podataka)

Mreža za prenos podataka Agencije sastoji se od:

- a) prenosne mreže u vlasništvu Agencije,
- b) pristupne mreže u vlasništvu Agencije,
- c) iznajmljenih resursa, i
- d) internet komunikacije.

Član 7.

(Pristupne tačke)

(1) Agencija u zavisnosti od pravnog osnova i tehničkih mogućnosti za korištenje mreže za prenos podataka odobrava pristup i određuje način komunikacije.

(2) Agencija sa korisnikom mreže za prenos podataka uređuje međusobne odnose u skladu sa Zakonom o Agenciji, Zakonom o telekomunikacijama i Pravilnikom o načinu pristupa evidencijama i razmjeni podataka.

(3) Za svakog od korisnika Agencija određuje pristupnu tačku za povezivanje.

Član 8.

(Razvoj i unapređenje sistema prenosa podataka)

(1) Prilikom uvođenja novih sistema prenosa podataka Tehnički sektor ili službenici koje direktor Agencije ovlasti vrše sveobuhvatnu analizu rizika, pouzdanosti sistema i sigurnost njegovog korištenja.

(2) Za postojeće sisteme periodično se vrši analiza rizika, pouzdanosti sistema i sigurnost korištenja i na osnovu toga se propisuje način korištenja i konfigurisanja sistema u okviru Uputstva o administraciji mreže za prenos podataka.

(3) Na osnovu izvršene analize iz stava (1) ovog člana rukovodilac odgovoran za organizovanje administracije mreže za prenos podataka odobrava korištenje novog sistema za prenos podataka.

III – MONITORING MREŽE ZA PRENOS PODATAKA

Član 9.

(Automatizacija monitoringa mreže za prenos podataka)

- (1) Monitoring rada mreže za prenos podataka vrši se pomoću sistema za monitoring čije korištenje je definisano Uputstvom o administraciji mreže za prenos podataka.
- (2) Sistem za monitoring mreže za prenos podataka obavještava administratore u slučaju odstupanja vrijednosti parametara koji se prate.

Član 10.

(Obaveza monitoringa mreže za prenos podataka)

- (1) Administratori su dužni da kontrolišu i prate uslove u kojima mreža za prenos podataka radi, sprovode aktivnosti monitoringa definisane u Uputstvu za administriranje mreže za prenos podataka i u slučaju odstupanja parametara rada uređaja preduzimaju aktivnosti za vraćanje istih u definisane granice rada.
- (2) Monitoring mreže za prenos podataka se vrši u skladu sa teritorijalnom nadležnošću organizacionih jedinica Agencije, koja je definisana u Smjernicama za rad regionalnih centara Agencije.
- (3) Dokumentovanje monitoringa mreže za prenos podataka je definisano u Uputstvu za administriranje mreže za prenos podataka.

Član 11.

(Unapređenje i proširenje mreže za prenos podataka)

- (1) Unapređenje mreže za prenos podataka se vrši na osnovu analize informacija dobijenih sa sistema za monitoring mreže za prenos podataka, zahtjeva i potreba korisnika i raspoloživih resursa.
- (2) Na osnovu zahtjeva korisnika i potreba Agencije vrši se proširenje mreže za prenos podataka nakon izvršene analize o opravdanosti proširenja.
- (3) Unapređenje i proširenje mreže za prenos podataka predlažu Osnovne organizacione jedinice Agencije, a konačnu odluku donosi direktor Agencije uz saglasnost Tehničkog sektora Agencije.

IV - UPRAVLJANJE PROMJENAMA

Član 12.

(Principi i načela dokumentovanja promjena)

Upravljanje promjenama počiva na sledećim principima:

- a) princip ažurnosti – dokumentovanje promjena na mreži za prenos podataka,
- b) princip dostupnosti – dokumentacija treba biti dostupna u svakom trenutku u elektronskoj formi,
- c) princip cjelovitosti – sve neophodne informacije moraju biti dokumentovane, i
- d) princip sljedivosti – na osnovu dokumentacije moguće rekonstruisati izvršene promjene.

Član 13.

(Promjene na mreži za prenos podataka)

(1) Promjene na mreži za prenos podataka mogu biti:

- a) korisničke promjene su one koje se odnose na jednog ili više korisnika, i
- b) sistemske promjene su one koje utiču na funkcionalnost i sigurnost prenosa podataka svih ili većine korisnika.

(2) Korisničke promjene na mreže za prenos podataka testiraju, primjenjuju i verifikuju Organizacione jedinice u skladu sa Smjernicama za rad regionalnih centara Agencije.

(3) Organizacione jedinice koje provode promjene odgovorne su za obavještanje Tehničkog sektora u Agenciji o izvršenim promjenama.

(4) Sistemske promjene na mreži za prenos podataka mora odobriti Rukovodilac Tehničkog sektora u Agenciji.

(5) Promjene iz stava (4) predlaže, testira, provodi i verifikuje Tehnički sektor ili neka od organizacionih jedinica Agencije u koordinaciji sa Tehničkim sektorom.

Član 14.

(Dokumentacija)

(1) Organizacione jedinice su odgovorne za izradu i ažuriranje dokumentacije u

skladu sa teritorijalnom nadležnošću, koja je definisana u Smjernicama za rad regionalnih centara Agencije.

(2) Tehnički sektor Agencije u Uputstvu za administraciju mreže za prenos podataka definiše sadržaj dokumentacije.

(3) Podaci sa sistema za monitoring su sastavni dio dokumentacije.

V – PRISTUP MREŽI, FIZIČKA I LOGIČKA SIGURNOST MREŽE ZA PRENOS PODATAKA

Član 15.

(Pristup mreži za prenos podataka)

Pristup mreži za prenos podataka Agencije korisnici mogu ostvariti korištenjem tehnologija koje je Agencija odobrila i za njih izvršila sveobuhvatnu analizu.

Član 16.

(Principi i načela fizičke i logičke sigurnosti mreže za prenos podataka)

Fizička i logička sigurnost mreže za prenos podataka se zasniva na sledećim načelima:

- a) načelo maksimalne sigurnosti - pri izboru mjera fizičke i logičke zaštite mreže prednost imaju one mjere koje postižu viši stepen sigurnosti, a u skladu sa zahtjevima i potrebama,
- b) načelo minimalnih privilegija - pri dodjeljivanju privilegija (mrežnih, korisničkih itd.) dodjeljuju se isključivo samo one privilegije koje su neophodne za funkcionalan rad i prenos podataka,
- c) načelo maksimalne dostupnosti - administriranje mreže se vrši na način da obezbjeđuje maksimalnu dostupnost sistema prenosa podataka, odnosno minimalno vrijeme u kojem mreža za prenos podataka ne radi,
- d) načelo maksimalnog integriteta - administriranje mreže treba da se vrši na način da obezbijedi kontinuiran i neometan rad mreže u cjelini, bez neovlaštenih slučajnih ili namjernih izmjena,
- e) načelo skalabilnosti i kompatibilnosti - administriranje mreže treba se vrši na način da obezbijedi brz i jednostavan razvoj i proširenje mreže kao i rad sa novim vrstama opreme, i

- f) načelo automatizacije - u administraciji mreže težiti i prednost davati automatizaciji procesa u odnosu na ručno izvršavanje.

Član 17.

(Mjere i postupci fizičke i logičke sigurnosti mreže za prenos podataka)

- (1) Tehnički sektor Agencije ili službenici koje direktor Agencije ovlasti definišu mjere i postupke za logičku i fizičku sigurnost mreže za prenos podataka.
- (2) Mjere i postupci iz stava (1) ovog člana su sastavni dio Uputstva o administraciji mreže za prenos podataka.

Član 18.

(Odobranje i kontrola vanjskog pristupa)

- (1) Direktor Agencije, rješavajući po zahtjevu za vanjski pristup na osnovu obrazloženog prijedloga Tehničkog sektora, rješenjem odobrava vanjski pristup.
- (2) Vanjski pristup se isključivo koristi za:
- a) obavljanje poslova i zadataka zaposlenih u Agenciji sa udaljene lokacije,
 - b) obavljanje poslova podrške i održavanja sistema Agencije za pravna lica koja učestvuju u procesu održavanja.
- (3) Tehnički sektor Agencije propisuje način pristupa i mjere zaštite prilikom vanjskog pristupa.
- (4) Korisnik vanjskog pristupa, koji nije zaposlen u Agenciji, potpisuje dokument kojim se obavezuje da će postupati u skladu sa sigurnosnim procedurama propisanim od strane Agencije.

Član 19.

(Upravljanje incidentima)

- (1) U slučaju nastanka incidenta obavještava se Rukovodilac Tehničkog sektora.
- (2) Rukovodilac Tehničkog sektora u Agenciji zadužuje osobe za izvođenje analize incidenta.
- (3) Svi detalji vezani za incident moraju se dokumentovati.

VI – ZAVRŠNI DIO

Član 20. (Akti Agencije)

Tehnički sektor Agencije u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika donijet će Uputstvo za administraciju mreže za prenos podataka.

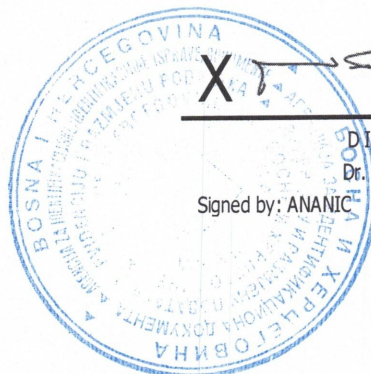
Član 21. (Završne odredbe)

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

(2) Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaju da važe odredbe Pravilnika o administriranju mreže za prenos podataka broj: 15-01/1-02-2-3592/09 od 31.08.2009. godine i broj:15-02-02-2-176/2014 od 15.4.2014. godine.

Broj: 15-03-02-2-208-3/2021

Datum:17.05.2021. godine

DIREKTOR
Dr. sc. Arif Nanić

Signed by: ANANIC